

: Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO — tiskana vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 8. uri, ob ponedeljkah ob 10. do polnoči. — Naročnina: v Ljubljani v upravnishču mesečno K 1.20, a dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto mesečno K 2.00, polletno K 10.00, letno K 20.00. Za inostranstvo mesečno K 2.50. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnishču je v Franciskanski ulici 8. Dopolni se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnishču. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnica, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti namika. Telefon številka 303.

Iz ene krize v drugo.

Na Dunaju je že zopet, ali pa vsaj nastane vsak dan ministrska kriza. Komaj so se poslanci vsedli na svoje sedeže v državnem zboru in se malo opoivali ter stekli med sabo — ker brez tega v avstrijskem državnem zboru ne more biti — in že nam žuga ministrska kriza, ker gosp. baron Gautsch ne more in ne more sestaviti zanesljive „delavne“ večine — delavne v kimanju — in je najbrže sploh ne sestavi, ker avstrijski državni zbor je že tako sestavljen, da je iz raznih strank in stranic, ki zopet pripadajo raznim narodnim skupinam, težko sestaviti parlamentarno skupino, ki bi bila tako močna in zanesljiva, da bi se vlada lahko vedno in v vsakem slučaju zanašala na njo.

Avstrijski parlament je težko bolan, ker je bolan ves državni sistem pri nas in zato je vladna in parlamentarna kriza v Avstriji permanentna, četudi ni vedno akutna, ker od slučajno do slučajno se vladam posreči sestaviti večino ad hoc, ali pa tudi malo daljši čas, toda stalne večine, ki bi vsaj eno celo parlamentarno periodo ostala skupaj in s tem omogočila redno delovanje parlamenta, pri sedanjem centralističnem sistemu v Avstriji kratkoročno ni mogoče sestaviti, ker to ni odvisno od osebe ministrskega predsednika, temveč od splošnega razmerja, ki vladajo v državi, ne niti razmerja, ki vladajo v državi, ne samo med posameznimi strankami.

Centralistični sistem, ki ga smatrajo merodajni krogi še danes za vzor državne uprave, je kriv tem navadno obupnim razmerjem, temu žalostnemu položaju, iz katerega ne bo izhoda toliko časa, dokler se bo v Avstriji centralistično vladalo, ker centralistični sistem niti v narodno enotnih državah ni dober, v državah pa, v katerih živi več narodov, ki imajo med seboj različne interese, ki si med seboj nasprotujejo, je centralistični način uprave pravi nonsens.

Narodnostna vprašanja, radi katerih je v državnem zboru nemogoča kompaktna in zanesljiva delavna večina, bi se morala iz državnega zbora popolnoma izločiti, ker dokler bodo prihajala v državnem zboru pri vsakem vprašanju na dan narodna nasprotja, ne more biti niti govora o saniranju parlamentarnih razmer in je popolnoma vseeno, kdo je ministrski predsednik in kako je sestavljena vlada.

Čudno je, da parlamentarci sami tega ne izpovedujejo in ne začnejo s kakšno večjo in resnejšo akcijo za decentralizacijo uprave. Oziroma parlamentarci sami izpovedujejo to potrebo — izvzemši nemških poslancev, ki se bojujejo da bi Nemci v decentralistični Avstriji izgubili svoj izjemen privilegiran položaj — ali zjediniti se ne morejo v vprašanju, kako izvesti decentralizacijo, ker razni narodi imajo razne načrte za to.

Nobene iniciative zato ne dajo niti socialno-demokratski poslanci, ki sicer zagovarjajo najpametnejše

stališče, namreč stališče narodne avtonomije, medtem ko stoji večina Čehov na stališču svojega zgodovinskega prava, Nemci na stališču „nemškega državnega jezika“. Poljaki zahtevajo avtonomijo Galicije, v kateri bi bili oni neomejeni gospodarji in bi delali z Malorusi kar bi hoteli, Slovenci pa — sploh nič ne zahtevamo, ker nam se, hvala bogu, dobro godi in je centralistični sistem menda prava blagodat za nas, drugače si ne moremo razlagati dejstva, da naši poslanci sploh niti ne iščejo nobene forme, ki bi nadomestila sedanjo. Nekdaj smo zahtevali zedinjeno Slovenijo, potem narodno avtonomijo, danes pa ne zahtevamo nič več; in ne samo, da ničesar ne zahtevamo, ampak si niti prositi ne upamo ničesar, tako, da je vsaka vlada pravzaprav samo s Slovenci lahko popolnoma zadovoljna, kot z najboljšim „pridnim“ narodom.

V takih razmerah ne morejo biti večne krize na Dunaju nič čudnega, nasprotno, čudno bi bilo, ako se vsaj vsakih šest mesecev ne bi pojavila nova kriza. Avstrijski parlament je že a priori obsojen na to, da ni zmožen delati in vsaka vlada je še a priori obsojena na to, da bo samo mešetarila in s pomočjo mešetarenja vegetirala — trdnih tal pa ne dobi nobena vlada nikdar, s kratka: šlo se bo vedno iz krize v krizo.

Iz slovenskih krajev.

Iz Motnika. Drago mi „Jutro“! Resna beseda o naših pangermanskih napisih na občinskih deskah. Kljub objektivni in zadržani prejšnji čistočrtni „slovenskih“ klerikalnih občinskih odborov, imamo še vedno nemške ozir. dvojezične napise, in to v čisto slovenskem trgu na slovenskih tleh. Sramota za trg Motnik, da se trpi kaj takega. Pozivljamo tem potom še enkrat za to poklicane faktorje, da ukrenejo vse potrebno, da se odstranijo te proklete spakedranke in se nadomestijo s samoslovenskim občinskim napisom. Isto velja tudi za gotove obrtnike. Pa se boste izgovarjali, „ne gre, ne gre!“ Zakaj je pa šlo v sosednjih občinah Vransko, Prekopa itd., kjer so vrgli prejšnje dvojezične napise med staro šaro in jih nadomestili s samoslovenskim. Če je tu šlo, kjer prebiva nekaj Nemcev oziroma nemškarjev. Zakaj bi v Motniku ne šlo, kjer ne prebiva niti eden Nemec. Hina vci! Zato kličemo, spravite že enkrat to proketo spakedranko iz obč. tabel! Saj Motnik leži, če se ne motimo, še na Slovenskem, pa ne tam v rajhu. Če se že ravno hočete pobahati s svojo „čisto“ pangermansko krojo, pojdite tja v okolico Berlina. Tja med „Herrnvolk“, poštenega slovenskega Motnika pa ne pačite s to narodno pego, ker tu ni prostora za te vaše bedarije. Saj že slovenski pesnik pravi: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Isto velja tudi za druge občine proti Kamniku in tudi občine ob državni cesti so tako

„nobil“, da imajo še večinoma to spakedranko na svojih občinskih in privatnih tablah. Sicer pa o tem še nismo spregovorili zadnje besede. — Capito!

Jesenice. Naše „Gledališko društvo“ je uprizorilo preteklo nedeljo burko „Dol z možkimi“. Že pri prvi letošnji predstavi smo videli, da so letos jako dobre moči, a ta prireditev nas je prepričala, da bo letošnja sezija naravnost izborna, zakaj videli smo osobito na damski strani, da nam znajo nuditi na novo vstopivše gospodične še mnogo. Največjo in glavno vlogo je igrala naša stara znanaka gospa P. Ravnikova z njej prirojeno spretnostjo v takih partijah. Boljše Gusti si kar misliti ne moremo. Gdč. Reharjeva in gdč. Bohinka sta nas presenetili s skozinsko sigurnim in ljubkim nastopom. Njima k temu prve nastopu čestitamo z željo, da ju kmalu zopet vidimo na odru. Vreden vse pohvale je pač g. Strniša. Od lanske sezone sem se je znatno dvignil in podal Maksa naravnost imenitno. Ne smemo pozabiti g. Slavca, ki se je zdel popolnoma v svojem elementu kot Bertonec. Druge vloge so manjše, a priznati moramo, da so se učili dobro. Le vrlo naprej!

R. O.

Iz Trsta. Pri nas v Trstu je res vsak dan kaj novega, čeprav v svoji solzarski politiki ne vidimo vsega. Naša gregorinova in cotičijanska limonada je včasih tako gorjupa, da nas boli želodec in da vsled tega postajamo nervozni, ljubosumni in — neumni. Tudi malo zlobni in slepi smo včasih, da ne vidimo, kar vidite celo tisti, ki vam ni treba poslušati v Trstu kavarniških bogov in nositeljev visoke in nedosežne, sakrosankne „vseslovenske“ tržaške politike. „Jutro“ je že večkrat poročalo mnogo veselih in najboljše upe vzbujajočih vesti o „Narodni delavski organizaciji“ v Trstu. Le eno napako so imeli tiste vesti, to namreč, da večkrat niso bile čisto natančno resnične, ker jih je pač objavljale človek, ki je spravljal organizacijo na rob propada. Ne pretiravamo: N. D. O. — je bila, bi skoro rekli. In vsega tega je bil kriv krič in huj-skač, ki se je bil kot kuga zaril med slovenske delavce. Deloma je pa kriv tudi njen vodja, dr. Mandič, ki mu je bil pustil preveč rahlje vajeti. Dr. Mandič zdaj to uvidi, a kaj, ko je prepzno. Rešil bi rad in rešuje, pomagati mu noče pa nihče. Tudi politično društvo „Edinost“, ki se ima za vse svoje uspehe zahvaliti le širokim, največ delavskim masam, se smeje v pest in se veseli, ko gleda, kako vrag jemlje koristno organizacijo. Tega se raduje zato, ker se hoče s tem nekako moralno in škodoželjno pomahčevati nad dr. Mandičem, ki je včasih precej ostro stopal na prste raznim šušmarjem v političnem društvu „Edinost“ in v njegovem listu „Edinost“. Oh, „Edinost“ ta ljuba zmernost objokana, hinavska „Edinost“. — Gospod urednik, saj vi berete gotovo več listov: povejte vendar, ali ste že kdaj in kje dobili časopis, dnevnik

Gospodična Berta Czuber.

Nadvojvoda Karel Ferdinand.

V avstrijski cesarski hiši se je spet izvršila — skoro istočasno s poroko prihodnjega prestolonaslednika Karla Franca Jožefa — še druga poroka, ki je prav romantično zanimiva. Nadvojvoda Ferdinand Karel je že dolgo časa prosil cesarja dovoljenja, da sme vzeti za ženo hčerko dunajskega visokošolskega profesorja Czubra, gospodično Berto Czuber. Cesar je slednjič privolil, pa le pod tem pogojem, da se nadvojvoda odpove vsem svojim nadvojvodskim pravicam. Nadvojvoda se je tem pravicam tudi že odpovedal in je privzel navadno meščansko ime Karel Ferdinand Burg. Cesar je nadvojvodi določil visoko letno rento.

celo, ki bi bil tako diletantsko urejan in pisan v taki barbarski slovensčini? In glejte, zdaj se je — menda je to kazen božja — vrnil v ta čudni poštemu Slovincu neumljivo pisani list ravno tisti, ki je uničil NDO! Vendar tetki „Edinosti“ privoščimo vsi to šibo božjo, ker pričakujemo — „Edinost“ bi rekla „predvidjamo“, da bo z njo napravil ravno tako kot z NDO. Gristi in otepati okrog sebe je bil takoj začel in ko je videl, da se mu „glavni“ gospod urednik ne zna ubraniti, je začel popadati še bolj. Enkrat je bila „Edinost“ zato — čujte, čujte, hiperlojalna „Edinost“ je bila konfiscirana. In tržaški državni pravdnik ni tako silen gospod, kakor njegov ljubljanski kolega. Pred nekaj dnevi je naskočil tudi gledališko slovensko društvo. Mi, ki poznamo začetek in delovanje tega društva, njegovo težko delo, smo se čudili, ker smo „predvidjali“, da „Edinostina“ vrla akvizicija tiste dvomljive eksistence mora in more biti samo „napadalcem“, če smemo pisati po „Edinosti“ slovinci. Zdaj smo samo še radovedni, ali bodo tisti, ki se trudijo za gledališče, vsaj zdaj spoznali, kako ničev in ne-hvaležno je njihovo delo, in ali bodo znali tudi izvajati konsekvence, t. j. obrniti hrbet in zapustiti svojat. Zdaj ima pa teta „Edinost“ mnogo in vsemu slovenskemu narodu zelo koristnega dela s turško-italijansko vojno. Včasih je izhajal poleg drugih v Trstu tudi kak humorističen list. Pa je moral vsak žalostno poginiti, ker je „Edinost“ najbolj humorističen list. Samo preveč je človek ne sme brati, ker bi drugače obolev — vsled preboja in globoke dušne hrane, ki jo servirajo razni uredniki in žurnalisti par excellence. Nedavno je tukaj izšla prva številka „Jugoslovenskega železniškega

uradništva“. En podoben list menda tukaj že izhaja. Ali je treba dveh takih listov? No, prva številka tega naj-novejšega lista je strašno slaba. Joj, kakšen slog! Ali železniški uradniki res nimajo nikogar, ki bi jim znal tistih par vrst dostojno spisati. Pa društvo „Lastni dom“ imamo tudi v Trstu. „Tržaška posojilnica“ bo zidala hiše, kdor jo bo hotel. O jerum! Ta bo zidala! Sestavili so naši mogočnjaki med seboj že nekaj odbor te bodoče stanovanjske zadruge. Pa kako! Vsi tisti, ki kaj razumejo in so preskromni ali prepametni, da bi se drenjali med temi veleumi v ospredje, nimajo nič govoriti. Če povemo, da je omenjeni kričar tudi v tem odboru, smo menda tudi že označili, kako stališče nam je treba zavzeti. Vse bi lahko šlo v Trstu. Treba nam je samo resnega, neodvisnega slovenskega lista, ki bi bil zmožen pisati o naših potrebah in ki bi znal politično in kulturno vzgajati mladi tržaški preporod. In smeti pomesti bi bilo treba. Potem bi prišla sama od sebe tudi zveza vseh tržaških Slovanov. Zakaj te do-slej ni, hočemo povedati prihodnjik.

DNEVNE VESTI.

Septembrske dogodke izrablja „Slovenec“ naravnost nesramno v volilni agitaciji. Vsakemu dostojnemu človeku se mora stideti ostudno denuncijantstvo onih pokvarjenih elementov iz „Katoliške tiskarne“, ki jim ni nobeno dejanje dosti nizko, da le dosežejo svoje strankarske cilje. „Slov. Narodu“ ne zamerimo, ako je začel končno, prisiljen v to, vračati klerikalcem milo za drago, ali iz tega, da se sedaj radi septembrskih dogodkov medsebojno obtožujemo, se vidi vsa

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Trojica ga je poslušala pazljivo in z nekakim ponosom, da jim načelnik tako zaupa. Sleherni izmed njih je videl v tem znamenju naklonjenosti, dragocene za bodočnost... kadar postane Altieri dož. Altieri je povzel: — Znano vam je gotovo, da je Roland Kandiano v Benetkah? — Aha! je vzkliknil Kastrucio, zanj torej gre? — Pravijo, da so mornarji v pristanišču pripravljeni, dvigniti se zanj, je pripomnil Romani. — Po krčmah in beznicah govori sodrga, vlačuge in pristaniški težaki, samo še o njem, je dejal tudi Giberto. — Da, je povzel Kastrucio zaničljivo, toda noben patricij, noben oficir, noben človek, ki ima v Benetkah kako ime, ne bo storil koraka, da ga iztrga krvniku, ki preži nanj. Ta Roland Kandiano sploh ne šteje. — Motiš se, je dejal Altieri. Kandiano je prav lahko zasnoval načrte, o kakršnih se nam niti ne sanja. — Ti načrti ne bodo imeli časa, da bi se uresničili; saj bomo v par dneh že mi gospodarji Benetek. — Verjamem, upam vsaj... A vendar je treba ukreniti vse, kar veleba previdnost. Tudi brez tega, da bi se moral boriti še s sodrgo, bomo imeli na dan našega velikega boja preveč opravka. Kandiano bi nam bil tisti dan lahko hudo na poti. Zato sem sklenil, da ga spravimo stran. — Tako naj se zgodi! je vzkliknil Kastrucio. — Čudim se, je menil Giberto, da ni ta človek že zdavnaj aretiran. Saj je vendar upornik... — Ne brigajmo se za strahopetnost beneške policije. Ravnajmo, kakor se možem spodobi, na lastno roko. Altieri se je varoval pripomniti, da je policija zaman poizkušala prijeti Kandiana, še bolj pa priznati, da je on sam poizkusil poslati brava nadenj.

Vstal je in dejal kratko:

— Odpravimo se! Spotoma se domenimo, kako se nam je lotiti dela.

XXVI.

Spopad (nadaljevanje).

Prehitimo generalnega kapitana in njegove pomočnike ter stopimo v hišo na Olivolskem otoku. Bilo je blizu poldevetih. Roland je pravkar stopil v sobo, kjer je živel njegov oče. Stari Filip je bil pri njem. Oni je vsak večer slekel ubogega norca in mu pomagal v posteljo. To se je zgodilo običajno ob devetih zvečer. Ta večer pa Filipu še ni bil slekel starega doža. Roland mu je bil ukazal, naj počaka. Ko je stopil Roland v starčovo sobo, ga je našel mirno spečega v širokem naslanjaču. Par trenutkov ga je gledal z nežno resnobo. Nato se je dotaknil njegove rame in ga rahlo prebudil. Starec je odprl svoje prazne oči in se zagledal tjavendan, kakor je navada slepcev. — Kaj hočete od mene? je zamrmral. — Jaz sem, oče, je dejal Roland. Imenoval ga je vedno tako, dasi beseda oče še zdaj ni mogla izzvati odmeva v njegovi skaljeni duši. Toda običajno je govoril z njim naravno, kakor da ga oče razume. — Oče, je dejal Roland, to hišo bodo nočoj morda napadli. Zato vas moramo odvesti iz vaše sobe na varen kraj... Pomagal je starcu vstati. Nato se je ognil skrbno s širokim plaščem. Prijel je starega Kandiana pod pazduho in ga vlekel s seboj. — Kam me vodite? je vprašal starec. — Saj sem vam povedal, oče: tu ne morete ostati, vsaj nočoj ne... — Kdo me imenuje očeta? — Roland je vzdihnil in obstal. — Jaz, je rekel zamolklo, jaz... vaš sin... Roland...

ali se spominjate? ... Roland! ...

Toda že je blazni nadaljeval svojo pot; zdelo se je, da ni slišal sinovega odgovora.

Roland, ki mu je bilo srce vztrepetalo v hipni nadi, pa ga je vodil mrmraje:

— Gorje, gorje! Njegov um je oslepel na veke, kakor njegove oči! ...

Dospel je v pritičje, je Roland zagledal Skalabrino, ki je že čakal.

Mignil mu je, naj mu sledi.

Tudi stari Filipu je šel za njimi.

Stopili so na vrt in se napotili proti cedri, ki je rastle na sredi.

Bralec gotovo še ni pozabil, da je bilo ogromno deblo tega drevesa votlo in da je Filip preuredil njegovo notranjost v nekako izbo.

— Lestvico! je velel Roland, ko je stal ob znožju cedre. Skalabrino je pristavil lestvico, ki jo je bil gotovo sam prinesel.

Zlezel je prvi gor, dospel na vrh debela ter odrinil dračje in vejevje, ki je tvorilo nekakšen pokrov; nato je dejal:

— Zdaj greste lahko gor, gospod.

Roland je prijel očeta v naročje.

In kakor je Enej odnesel svojega očeta Anbiza, je splezal s svojim bremenom po lestvici navzgor.

Skalabrino se je bil spustil na dno dupla, ki ga je tvorilo deblo.

In Roland je zdaj prijel očeta pod pazduhami ter ga spustil do Skalabrino, ki ga je prestregel v svoje naročje.

Nato je skočil tudi Roland dol.

Položil je starca na naglo pripravljeno ležišče in ga odel s par gorkimi volnenimi odejami.

Slepec je zaspal čez par trenutkov.

Roland in Skalabrino sta se vrnila na vrh, dočim je zlezel stari Filip v drevo, da pazi čez noč na starega doža.

Roland in Skalabrino sta odnesla lestvico in šla v hišo.

— Zdaj bova videla, je dejal Roland, ali je Džennaro zmožen izdajstva, ali ni.

(Dalje.)

mizerija naših razmer. Klerikalci so res tako zastupili vse naše javno življenje, da ima vlada dosti vzroka nagraditi jih za njihovo delo.

Kakor grob molči „Slovenec“ o zadnji seji draginjskega odseka, na kateri so bili sprejeti predlogi za uvoz argentinskega in srbskega mesa. To je zelo razumljivo, kajti gospode okoli „Slovence“ je izid tega glasovanja pač strahovito poparil, oni vidijo, da v kljub njihovu vpitju pošteni zastopniki ljudstva gredo energično na delo za olajšanje dragine.

Občinske volitve v Zgornji Šiški. „Slovenec“ je zadnjič poročal o sijajno vspelem klerikalnem shodu v Zgornji Šiški. Bodi na tem mestu resnici na ljubo povedano, da je bilo na shodu z voditelji vred celih 35 oseb. Dobro bi bilo, če bi nam „Slovenec“ tudi povedal, kaj je govoril dr. Pegan v svojem poldrugo uro dolgem govoru. Klerikalcem je pač dobro znano, zakaj bi tako radi dobili zgornješiško občino v svoje roke. Prvo njih delo bi bilo v tem slučaju, da ugrabijo občinsko pokopališče in ga izročijo župniku, da pride zopet k enemu koriku več, vi davkoplačevalci pa plačujete. Župnik bi tudi rad prodal nekdanjo Mihljevo hišo v Dravljah občini in sicer za lep dobiček. Sicer se pa tako ne izplača, pečati se z župnikom še nadalje, saj tako vsak pozna njegove lepe lastnosti. Posebno smešno se nam pa zdi, da se v tika v volilni boj tudi znani uradnik tobačne tovarne Babnik, rezervni kadet, ki se je za časa državnozbornih volitev vedno pretepalo po gostilnah a jih tudi vedno izkupil.

Smešna zahteva. Ljubljanski kazinoti in tisti mokri nacija, ki pisarijo v svoj „Schuffenblatt“ v Gradcu, so te dni hujskali vlado, naj napravi poleg samoslovenskega napisa na državni obrtni šoli še nemškega. Pa me bo nič, dokler daje mestna občina tisočake za to šolsko stavbo!

Novomeške občinske volitve. Socialno-demokratska stranka je postavila za občinske volitve v Novem mestu dva samostojna kandidata, namreč Franca Schifferja, železniškega poduradnika v p. (za II. razred) in Riharda Tsurdega, železniškega poduradnika (za III. razred). V ostalem pa priporoča vodstvo stranke somišljenikom, naj ne volijo nikogar, kogar podpirajo klerikalci, temveč naj volijo samo zanesljivo napredne moše.

V velikanski zadregi so novomeški klerikalci za kandidate o občinski svet. Za svojo kandidatsko listo si niso „izposodili“ iz neodvisne meščanske liste nič manj kakor deset odbornikov (v I. razred L. Kopač in dr. J. Strašek, v II. razred dr. V. Ahazhizh, I. Koklič, J. Pančič, A. Pauser in K. Rosman, v III. M. Brunner, J. Ogoreutz in V. Umek); ker je vseh odbornikov osemnajst, je to več kot polovica. Pričakujemo odločnega protesta teh mož proti temu, da jih klerikalna stranka sprejema za svoje kandidate, kajti sicer si bomo o njih neodvisnosti morali ustvariti prav neprijetno sodbu!

Na klerikalni listi za novomeške občinske volitve se med kandidati prvega razreda blesti ime profesorja Maksa Severja. Če se ne motimo, je bil ta mož nekdanji predsednik ultraliberalne dunajske „Save“. To je do neseke tistemu od strani liberalnega dijaštva tolikokrat nasproti narodn-radikalnemu dijaštvu poudarjanemu „vzganjanju značajev“. Liberalnim dijakom gratuliramo k takim uspehom njihove „vzgoje značajev“, klerikalcem pa k takim imenitnim liberalnim odpadkom!

Volitve župana na Viču se je vršila sinoči in sicer je bil izvoljen g.

Franc Oblak, naprednjak. Izvoljenih je bilo tudi 6 svetovalcev, ki so vsi naprednega mišljenja. V odboru je sedaj naslednje razmerje: 17 odbornikov naprednega mišljenja in 7 klerikalnih odbornikov. Viška občina je torej nedvomno protiklerikalna.

Angleški časopis o „Neue Freie Presse“. Izmišljena vest, znanega dunajskega lista „Neue Freie Presse“, da hoče Anglija anektirati Egipt, je dala angleškemu časopisu povod, da je po zaslugi javno obsodilo ta list, ki je poznan po svojih častniških rač. Tako piše „Standard“: „Z ozirom na tesne zveze lista „Neue Freie Presse“ z Berlinom se razširjanje take vesti ne more smatrati samo kot lju-bezen do senzacij ali borznih špekulacij, ampak se mora obsoditi tudi kot delo sistematske kampanje, ki hoče izrabiti vsak dogodek v svojo, da bi se poslabšali odnosi med Anglijo in Turčijo.“ — „Neue Freie Presse“ je poznana posebno radi fabriciranja laži o Slovanih. Ravno mi Jugoslavlani bi vedeli o tem največ povedati, a tudi Čehom je to dobro znano. Dobro so še v spominu poročila „Neue Freie Presse“ o posetu angleškega lordmajorja v Pragi. Ta list je poročal, da so Čehi lordmajorja izžvižgali, dočim so ga faktično sprejeli zelo sijajno. Svoje ogorčenje nad nečutenimi lažmi „N. F. P.“ je izjavil celo lord sam.

Škoda na polju. Deževje zadnjih dni je povzročilo zopet povenjenj. Po barju je Ljubljanka izstopila in preplavila polja. Tudi drugod dohajajo pritožbe o škodi vsled narasle vode, zlasti ondi, koder je voda od hudournikov udrla na njive in travnike.

4000 K — podpore dobe Ljubljanski Barjani vsled dr. Ravnharjevih korakov pri vladi na Dunaju. Prihodnje dni bo razdelil ta denar mestni magistrat prizadetim kmetovalcem.

Novi predpisi za trgovske in obrtne firme, da morajo odslej lastniki imeti gori označeno celo krstno ime in primerek, so nekatere male obrtnike precej opasno zadeli, ker pomeni ta izvršitev zanje dokajšnje stroške. Predpisi pa so v obče zato umestni, ker so gotovi ljudje po velikih mestih uganjali sleparije na račun tveganj, ki so imele okrajšana označenja za krstno ime. Zdaj pa se bo tudi v narodnem oziru pokazal marsikak Ivan ali Johann, Josip ali Josef i. t. d.

Narodno-gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo vabi na volilni shod, ki ga priredi v soboto 28. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Sokliču. Pred konjušnico. Poroča kandidat za deželni zbor g. Adolf Ribnikar in drugi govorniki o deželnem gospodarstvu z ozirom na deželnozborsko nadomestno volitev!

Iz ljudskošolske službe. Bivša provizorična učiteljica na Vrhniki Josipina Franke je pripuščena k brezplačnemu službovanju na slovenski mestni deželni šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani. Na mesto zaradi bolezni na dopustu se nahajajočega nadučitelja Ivana Rudolfa je imenovana za suplento Ivana Čuk za ljudsko šolo v St. Vidu pri Vipavi in dosedanja supletka na tej šoli Ana Šest za provizorično učiteljico na svojem dosedanjem mestu.

Nemški uradni jezik v Bosni. Po aneksiji sta dobili Bosna in Hercegovina, kakor znano tudi neko vstavo. V vstavi je vlada obljubila, da bo varovala hrvaški oziroma srbski jezik bosenskega prebivalstva. Toda ta obljuba je samo na papirju. Bosenski finančni urad n. pr. odgovar-

jajo na hrvaške vloge izključno v nemškem jeziku. Nemški Mihel ima es povsod vmes svoje prste.

Pozor pred agenti! Meseca avgusta t. l. je prišel v Zagorje agent „Zavarovalnice proti neugodam internacionalne družbe v Gradcu“ ter po gostilnah nadlegoval ljudi in jim plačeval za pijačo. Ko je videl, da je vino napravilo svoj učinek, je marsikteremu naredil zavarovalno polo in mu jo dal v podpis. — Sedaj pa ome-njena družba grozi dotičnim s tožbo, da morajo vse pogoje katere so v pijanosti podpisali, spoštovati. — Jako nečastno za družbo, ki se poslužuje takih agentov. Najbolje je, da se v bodoče take tuje vsilivce vrže čez prag. Vsaj imamo vendar dovolj doma-rih slovanskih zavarovalnic, katere so poštene in se ne poslužujejo takih nesramnosti.

Dva ljubezniva brata. Brata Mihael in Ivan Cvajnar iz Smartna pod Smarno goro sta se ga pretečeno nedeljo malo preveč nasrkala. Bila sta zelo dobre volje. Okolu 10. ure zvečer sta odšla proti kolodvoru v Medvedo in brez vsakega vzroka napadla na cesti posestnikovega sina Valentina Poljanca iz Spodnje Senice. Vrgla sta ga na tla in dolgo pretepavala. Nato je prišel mimo posestnik Franc Kopač iz Zgornjih Pirnič. Z njim sta naredila isti proces. Konečno sta okolu polnoči napadla še posestnikova sina Rudolfa in Ivana Černeta, ki sta se jima postavila pošteno v bran. Nastal je pretep, tekmo katerega sta napadalca zbežala, brata Černeta sta pa dobila samo manjše poškodbe na obleki.

Mlad tat. Dne 16. t. m. popoldne je 15 letni Josip Kadunc iz Ponove vasi udril v stanovanje posestnika Josipa Kocmana in mu iz omare ukradel dvajsetkronski bankovec. Po izvršeni tatvini, je Kadunc hišo dobro zaprl in zbežal. Kocman je zapazil tatvino še-le čez par dni. Prijel je takoj mladega tatarja, a našel je pri njem samo še 10 K.

V Prulah bi bila v torek voda kmalu podrla zatvornice. Odprli so jih ravno pravočasno, in če bi bila katastrofa neizogibna. Delavci so spet zbežali od tvrde iskat si drugim boljše dela in zaslužka.

Italijansko-turška vojna.

Prevrat v Turčiji?

Pričakovati se je moglo, da si ohladijo Turki svojo jezo, ki si jo ne morejo ohladiti na Italijanih, na komurskibod drugim in res kažejo mnoga znamenja nato, da se pripravlja v Turčiji prevrat, staroturki začnejo dvigati glave, mladoturki so pa izgubili skoraj ves vpliv in samo vprašanje kratkega časa je morda še, kdaj jih ljudske mase, ki so bile vedno nasprotno njihovim težnjam, vržejo s površja, uničijo konstitucijo in parlamentarizem in vpeljejo zopet stari režim korupcije in nasilja.

Res je, da mladoturki niso storili niti majhnega dela onega, kar so obljubovali in kar se je od njih pričakovalo. V začetku so pač proglasili enakost vseh državljanov, ravnopravnost vseh narodov in pripadnikov vseh konfesij, v Solunu so bile tiskane razglednice s sultanovo sliko in z geslom francoske revolucije: liberté, égalité, fraternité in mislilo se je, da postane Turčija vsaj s socialno enakostjo in narodno kakor tudi versko ravnopravnostjo druga Svica — ali vsa ta sloboda, vsa enakost in bratstvo je trpelo prav malo časa, potem pa so se vrnile stare razmere — pod novo firmo in deloma v novi obliki.

V septembru l. 1221. je imel baje sv. Francisek Assisi v cerkvi Porciunkula posebno prikazen. Prikazala sta se mu baje Jezus in Marija v spremstvu nebeščanov in sin božji je dovolil popolne odpustke vsem, ki se skesano izpovedo in obiščejo cerkev Porciunkulo. To dovoljenje pa je sin božji dal samo pod pogojem, da ga odobri prilež in papež Honorij III. je Jezusu Kristu prijazno ugodil in je dal svoje odobrenje, za enkrat samo za eno leto — na poizkušnjo, definitivno pa šele po dveh letih, t. j. l. 1229.

Ta vest o ustanovitvi porciunkulskih odpustkov, ki jo podajamo po Beringerjevem spisu, izrecno potrjuje z dekretom rimske odpustkove kongregacije z dne 31. jan. l. 1893, je važen dokaz za našo trditev, da si papež prilašča v rimsko-katoliški cerkvi najvišjo moč, ki jo mora respektirati celo božji sin in se ji je uklonil, ko je velel sv. Francisku Assiskemu, naj prosa za potrditev odpustkov, ki jih je on podelil! Glejte papeža, ta vzor krščanske ponižnosti, ki se postavlja celo nad svojega boga!

Porciunkulski odpustki so se prav kmalu zelo priljubili, in zato se je z njimi pogosto pečala odpustkova kongregacija kardinalov. Ta kongregacija je določila z dekretom z dne 17. avgusta 1892, da si vernik pridobi v enem dnevu tolikokrat popolnoma od-

Stanovanjsko hišo za nižje sloje zida gospod Josip Hauptman, tovarnar in posestnik v Delarnski ulici. To je pametna ideja.

Avtomobil jo je povozil. Predvčerajšnjem zvečer je vozil neki avtomobil tako neprevidno po Dunajski cesti, da je v bližini tovarne Tönnies podrli vdovo Marijo Šarc na tla. Gospa je obležala nezavestna na cesti. Ko je prišla k zavesti, jo je neka dama odpeljala v svoje stanovanje. Marija Šarc je bila poškodovana na glavi in na obrazu.

Pretep med dvema kartoplivcema. V sredo sta igrala v neki gostilni dva pekovska pomočnika hazzardno igro. Med igro sta se konečno skregala in pošteno spopadla. Raztrgala sta si drug drugemu obleko. Na lice mesta došli stražnik je pretepača odvedel na magistrat.

God v zaporu. Te dni je obiskal 18 letni brezposelni delavec Rafael Koler iz Idrije nekega svojega prijatelja hlapca na Sv. Petra cesti. Ko se je Koler poslovil, je hlapec zapazil, da sta mu zgnila iz kovčega dva zlata prstana. Naznanil je takoj tatvino policiji, ki je Kolerja v sredo, ravno ko je praznoval svoj god, aretirala in izročila pristojnemu sodišču.

Vlom v špecerijsko trgovino. V noči dne 18. t. m. je neznan tat vlomil v špecerijsko trgovino Antona Kalana na Trati pri Skofjiloki in ukradel 15 kg kave, tri litre ruma in par zabojev ruskega čaja.

Tragična nesreča. V prvem nadstropju neke hiše v Lovranu v Istri je ležala dne 24. t. m. mlada deklica na mrtvaškem odru. Okolu nje se je zbralo približno 30—40 oseb. Kar naenkrat so se podrla tla. Krsta in vse osebe so padle v globočino. Dva moška sta obležala na mestu mrtva, eden je bil težko, eden pa lahko ranjen.

„Ideal“. Danes specialni večer s krasnim sporedom. Sestletni čudoviti Fricek igra glavno vlogo v detektivski zgodbi „Zapestnica grofice“. Jutri senzacionalna drama iz življenja „Mladostni greh“. — V soboto otvoritev moderne električne fotografije v čalnicni kinematografu; 12 slik samo 80 vinarjev. Slike garantirano izvrstne.

Turčija za ustavno življenje še ni bila dozorela in tudi mladoturki so rajše počivali na lovorikah, pridobljenih z revolucijo in potem, ko je sultan Abdul Hamid suspendiral ustavo, z zavzetjem Carigrada, odstavljenjem in interniranjem sultana Abdul Hamida v vili Alatin v Solunu, kakor da bi razširjali svoje ideje, ideje sodobne Evrope in s tem vtrjevali ustavni režim, ki bi se končno vdomačil tudi v Turčiji, ako bi ga čuvali in vzdrževali pravi ljudje.

Ako doživi sedaj mladoturški režim res svoj padec, ga pospeši gotovo sedanja nesreča, v katero je zašla Turčija, četudi te nesreče niso zakrivil mladoturki. Sicer imajo mladoturki na svoji strani najbrže tudi sedaj še ves III., solunski, armadni kor in morda se reakcionarji ne bodo mogli tako lahko znebiti jih, ali notranje homotije bi postale sedaj za Turčijo lahko naravnost usodopolne, one bi bile lahko njena popolna propast.

Tripoliški Arabci

so bili dolgo časa popolnoma mirni in nič se ni slišalo od njih. Mislilo se je, da jih ni volja bojevati se na strani Turkov proti Italijanom in v tem mišljenju so utrjevale evropsko javnost posebno vesti iz italijanskih krogov o popolni pasivnosti Arabcev,

oziroma o simpatijah, ki jih Arabci gojijo napram Italiji. Ali so to delali Italijani nalašč, samo da bi varali javnost, ali pa so sami tako mislili, ni znano, ali v prvem slučaju je to bila velika neprevidnost, v drugem slučaju pa še večja — naivnost.

Naj bo kakor si že hoče biti, ali Italijani se danes gotovo že kesajo, da so puščali v začetku vojne v svet vesti, ki jih sedaj tako kruto dementirajo — dogodki. Bitke okolu Bengazija in tudi najnovejša velika bitka južno od mesta Tripolisa, posebno pa upor Arabcev v mestu samem, dokazujejo jasno, da Arabci ne samo ne „simpatizirajo“ z Italijani, ampak jih sovražijo ravno tako kot Turki, s katerimi jih veže skupna vera, na katero veliko držijo Turki kakor Arabci.

Brez pomoči Arabcev se Turki takorekoko sploh ne bi mogli spuščati v boj z Italijani, ker redne turške vojske je v Tripolisu in Cirenajki tako malo, da se ne bi mogla spuščati v velike bitke in se sploh nebi mogla dolgo upirati italijanskemu prodiranju. S pomočjo Arabcev, ki jih vodijo turški oficirji, se pa spuščajo Turki celo v velike bitke, v katerih so bili do sedaj sicer vedno poraženi in ne bodo zmagovali niti v bodoče, Italijanom pa vendar prav občutno nagajajo, še bolj jim bodo pa nagajali, ko začnejo z geriljsko vojno, ko bodo mali turški oddelki neprestano vznemirjali italijansko armado na ta način, da jo nepričakovano napadejo, začnejo streljati, ko pa se razvijejo italijanski vojski v vojne kolone, pobegnejo, da v kratkem zopet napadejo Italijane morda z druge strani.

Letalni stroji,

ki jih imajo Italijani, se prav dobro obnašajo; z njihovo pomočjo rekognoscirajo Italijani okolico in po dnevu bodo lahko skoraj vedno vedeli, kje se nahaja sovražnik; po noči bo tako rekognosciranje seveda nemogoče, ali pa vsaj zelo malo zanesljivo, ali dober pripomoček so letalni stroji vendarle. To je menda prvi slučaj, da se uporabljajo letalni stroji v resnični vojni in ne samo na manevrih. — Italijani imajo sedaj v glavnem

tri operative baze,

Tripolis, Homs in Bengazi, odkoder hočejo prodirati proti notranjosti dežele. Iz Tripolisa so že začeli prodirati, v Homsu in Bengaziju se pa šele zbirajo in imajo skoraj vsak dan večje ali manjše praske s turškimi vojski ali z Arabci. Proti notranjosti dežele si italijanske posadke v Homsu in Bengaziju še ne upajo prodirati ker so za to še vedno prešlebe.

Slovensko deželno gledališče.

B. Smetana: Prodana nevesta.

Od osmerih Smetanovih oper (Bratiborci na Češkem, Prodana nevesta, Skrivnost, Poljub, Dalibor, Libuša, Dve vdovi, Hudičeva stena) imamo stalno na repertoarju slovenskega gledališča samo tri, namreč Poljub, Daliborja in pa Prodano nevesto. In od teh je spet Prodana nevesta, opera, ki je dosegla svetovno slavo, kakor maloktera druga, postala ljubljena slovenskega občinstva v najlepšem pomenu besede. Skoro vsako leto imamo priliko razveseljevati se nad tem razkošnim delom nesmrtnega glasbenega genija, in nikdar se je ne naveličamo, vsakokrat se nam odkrivajo nove lepote, vsakokrat jo občudujemo od druge strani. Dasi stara že pol stoletja, je še vedno tako sveža in mladostno lepa in živahna, kakor prva leta. Zob časa, ki uniči vse, kar ni v resnici popolnega, pokopana sv. Peter in Pavel. 4000 let' in pri glavnem oltarju 14.000 let odpustkov in osvobodil obenem eno dušo iz vic. Tudi v drugih cerkvah je na razpolago silno mnogo odpustkov. Tako v cerkvi Maria Maggiore na vsak Marijin praznik 12.000 let, v cerkvi sv. Sebastijana 48.000 let, v Ara coeli do 60.000 let, v cerkvi Santa Maria del Popolo pa 555.293 let in 285 dni (natanko izračunano) Kdor je hodil en mesec v cerkev sv. Praksede, dobi s tem odpustkov za celih 360.000 let. Kaj hočete še več? Katoliška cerkev je z odpustki res čudovito radodarna!

Stoletja in stoletja razširjajo katoliški duhovni v stotisočih iztisih t. zv. „katoliški tisk“, t. j. različne časopise, brošure in knjige, ki so jih spisal papeži, kardinali, škofje, menihi in drugi duhovni in jih je rimska kurija potrdila. Blagoslovljeni avtorji predlagajo tu katoliškemu ljudstvu bedaste storije iz življenja „svetnikov“, od bolestne fantazije izmišljene prikazni, zlagane čudeže in prorokovanja histeričnih žensk in sleparjev.

Namesto pravilnega zdravniškega zdravljenja priporočajo „čudodelne“ slike, vode in druge stvari, kakor na pr. od jezuitov fabricirano in blagoslovljeno „vodo sv. Ignacija“, ki jo izdajajo za izborno sredstvo proti koleri! (Dalje.)

MALI LISTEK.

Praznoverje v službah papeštv.

(12. zvezka knjižnice češko „Svobodne Misli“).

Po mnenju benediktinskega opata Gmerangerja, na katerega se Beringer v svojem spisu pogosto sklicuje, vpliva benediktinska medalja proti čarovnijam, prežene hudiča, ozdravi začarano ali okuženo živino, pobjelja grešnike in pijance, uniči strupe, bdžene kugo, ozdravi tiste, ki trpe na kamnu, na revmatizmu, božjasti, pljuvanju krvi, varuje pred bliskom, pomaga ženam pri porodu, ozdravlja mačke grintavosti in ozdravlja bolne krave, če se dene v vodo, ki jo pijejo ali pa pobožno obesi v hlev. — Torej čudovito univerzalno sredstvo prav amerikanske sorte, ta-le benediktinski križi!

Prava rimska specialiteta za odpustke, ki daje vernikom, ki jo nosijo, zanesljivo varstvo pred vicami, so katoliški amuleti, t. zv. škapulirji.

Škapulirji sestojijo iz dveh kosov suknja štiroglave oblike, zvezanih z dvema trakovima, tako da pade en kos na prsa, drugi pa na hrbet med lopatic. Škapulirji morajo biti iz čiste ovčje volne tkani, bombažasti, plat-

neni ali pa iz ovčje volne pleteni škapulirji nimajo nič uspeha. Trakova pa smeta biti iz poljubnega blaga. Barve so različne. Najstarejši, od XIII. stoletja do naših časov zelo spoštovan in obenem najbolj razširjen je rjavi karmelitski škapulir, ki osvoboji od muk v vica. Papež Janez XXII. je priznal to njegovo čudodelno moč z bullo z dne 3. marca 1322 in tudi papeži Klement VII., Pavel III., Pij VI., Gregor XIII., Klement X., Inocenc XI. in Benedikt XIV. so bili njegovi častilci. Rimska odpustkova kongregacija kardinalov je z dekretom z dne 27. aprila 1887 določila, da se mora ta zelo čaščeni in z mnogimi odpustki obdarovani škapulir blagoslovljati sam zase in se ne sme nositi obenem z drugimi škapulirji.

Poleg karmelitskega škapulirja je še mnogo drugih škapulirjev, ki imajo seveda vsi mnogo odpustkov in drugačnih milosti.

Poleg škapulirjev so križi na t. zv. križevih potih, ki pa morajo biti po predpisih katoliške cerkve iz lesa, sicer ni z njimi združenih nič odpustkov, dalje voščene podobice jagnjetka, znane pod imenom „Agnus Dei“. Papež blagoslovlja te podobice vedno v prvem letu svoje vlade in potem vsakih sedem let enkrat; te podobice morajo biti iz čistega belega voska od pasijonske sveče, ki je v cerkvi že gorela.

ji ni mogel zasekati niti najmanjše rane. — Letos smo šli na „Prodano nevesto“ v naše gledališče res z nekakim nenavadnim radostnim pričakovanjem, ki ga je povzročilo vzorno izvajanje prve opere letošnje sezone „Rigoletta“. Pričakovati smo smeli v resnici nekaj izrednega. Kajti dasi smo slišali v dosedanjih izvajanjih „Prodane neveste“ na našem odru že izvrstne soliste (Noemi, Orzelski, Pestkowski, Fiala, Betetto in dr.), vendar nismo mogli biti nikdar popolnoma zadovoljni. Dasi so bili solisti izvrstni in smo mogli biti z njimi zadovoljni, pa nista nikdar stari zbor in pa prejšnji vojaški orkester izpolnila svoje naloge, kakor bi zahtevalo tako delo, kakor je „Prodana nevesta“. Letos sta odpadla tudi ta dva nedostata.

In tako smo imeli včeraj na našem odru predstavo „Prodane neveste“, kakor je doslej pri nas še nismo videli. Glavno zaslugu na krasno uspehi predstavi ima seveda naš vrli kapelnik gosp. Talich. On je naš nadziral opero do najsubtilnejših detajlov, orkester je sviral pod njegovo taktiko, da ga je bilo veseli poslušati in solisti ter zbor na odru so sledili njegovim migljajem, da se je vse skupaj zloilo v eno krasno harmonično celoto. Za prekrasno izvajanje overture, ki bi delalo čast vsakemu velikemu koncertu, zasluži g. Talich še posebno pohvalo.

Od solistov zasluži največje priznanje g. Krampera (Janko) in gđc. Šipánkova (Marinka). Gosp. Krampera ima svež lirčen tenor, ki mu nobena tenorska višina ne dela preglavice, ker je poleg tega gosp. Krampera tudi izborni igrar, je privedel vlogo Janka do popolnega uspeha. Gđc. Šipánkova mu je bila enakovredna družica. Spominjam se na njeno Marinko pred par leti, ki je žela soglasno polivalo. Kar se je o nji takrat priznalo reklo, to velja še vedno. Morda je glas gđc. Šipánkove od tistega časa še celo pridobil. V igri je jako dobro pogodila dovtipno, zaljubljeno kmečko dekle. Gđc. Šipánkovi je bil izročen lep šopek. — Tretja glavna vloga, vloga Kecal, je bila v rokah gosp. Križaja. Vloga Kecal je težavna tako v pevskem, kakor v igralskem oziru. Na Dunaju n. pr. dvorna opera po Hešovi smrti sploh nima nobenega, ki bi mogel to vlogo peti v splošno zadovoljnost. Ona zahteva močnega buffo-basista in pa previdnega igralca, ki ve, do kam sme v tej vlogi iti. V pevskem oziru se vloga g. Križaja ni prilagala, on ni bas-buffo in zato je tembolj treba s priznanjem konstatirati, da je g. Križaj iz vloge, ki ni umerjena zanj, naredil, kolikor je mogel. Kar je pa manjkalo morda v pevskem oziru, to nam je g. Križaj nadgradil v igralskem oziru. Njegov Kecal je bil dobro premišljena figura, nikdar ni zašel v banalnost in se ni jvil za praznimi galerijskimi efekti. Lavorov venec, ki ga je dobil g. Križaj, je bil dobro zaslužen. Vloga Vaška je bila pridržana g. Horskemu. Že zadnjič, ob prvem njegovem nastopu na našem odru, v „Srmežljivi Suzani“, smo mogli konstatirati, da je naše gledališče z njim pridobilo dobro moč; to smo včeraj iznova spoznali.

Ostale vloge so imeli v rokah dame pl. Foedrantspergova, Peršlova in Thalerjeva ter gospodje Novak, Bakšek in Rasberger. Svoje vloge so rešili prav dobro — le g. Rasbergerju se je pri „razvijanju programa“ nekoliko zatikalo. Krasni sekret v tretjem dejanju ni prišel do polne veljave. Gledališče je bilo razprodano in upamo, da ga bo letos „Prodane nevesta“ še dostikrat napolnila.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica. — Politična situacija.

Dunaj, 26. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice se je začela debata o proračunskem provizoriju. Prvi je govoril dr. Kramar, ki je ostro kritiziral stališče Nemcev v proračunski debati in glede rekonstrukcije sedanjega kabineta. Govoril je tudi slovenski klerikalec poslanec Brenčič, čegar govor pa je bil popolnoma brezpomemben in čisto kratak. Poslanca dr. Korošec in dr. Krek sta se ves čas smejala za njegovim hrbtom.

Dunaj, 26. oktobra. Politična situacija se je tekom današnjega dne zelo poslabšala. Nemški „Nationalverband“ je imel danes ves dan posvetovanja glede pogajanja Čehov z vlado. Nemci odločno nasprotujejo rekonstrukciji kabineta na ta način, da vstopita v novi kabinet dva Čeha. Križa je dospela danes že tako daleč,

da so se razširjale v zbornici vesti o odgoditvi zbornice v soboto. Če bi do tega časa ne prišlo do sporazuma med strankami, je mogoče tudi razpust zbornice. Toda tudi v slučaju, če pride do sporazuma, je položaj sedanje vlade zelo kritičen. Govori se celo o demisiji Gautschevi in novem Koerberjevem oziroma Bilinskega kabinetu.

Tiskovni odsek.

Dunaj, 26. oktobra. Poljski poslanec Breiter je poslal danes dr. Ivčeviću, predsedniku tiskovnega odseka pismo, v katerem ga pozivlja, naj nemudoma skliče sejo tiskovnega odseka, ki naj uvede vso potrebno predakcijo glede novega tiskovnega zakona, posebno glede takojšnje vpekljave kolportaje. Kako se poroča bo dr. Ivčević v najkrajšem času sklical sejo.

Italijansko-turška vojna.

Boji pred Derno.

Carigrad, 26. oktobra. Po vesteh, ki jih je dobilo turško vojno ministrstvo, divja že dva dni okoli Derna hud boj med italijanskimi in turškimi vojskami. Italijani so trikrat poskusili prodreti v sredino, a so vedno naleteli na večje oddelke Arabcev in Turkov, ki so jih pognali nazaj. Izgube so na obeh straneh velike.

Izstop turških oficirjev iz mlado-turškega komiteja.

Carigrad, 26. oktobra. Kakor se poroča, so turški oficirji jedrenskega kora naznanili svoj izstop iz mlado-turškega komiteja.

Italijanske izgube pred Bengazijem.

Frankfurt, 26. oktobra. „Frankfurter Zeitung“ poroča iz Tripolisa, da znašajo italijanske izgube dne 23. oktobra pred Bengazijem do 3000 mrtvih.

Nova italijanska ekspedicija.

Frankfurt, 26. oktobra. Iz Tripolisa se poroča, da so Italijani prišli do prepričanja, da dosedanja ekspedicijska armada v Tripolis nikakor ne zadostuje. Prava vojna se bo šele pričela in zato je neobhodno potrebno, da odpošlje Italija v najkrajšem času v Tripolis novo vojskstvo.

Cesarica Evgenija in grob njenega sina.

V listu „Revue“ je objavil znani francoski pisatelj Alfonz Daudet članek o soprogi bivšega francoskega cesarja Napoleona III., cesarici Evgeniji. V članku se peča tudi s praznovrjem cesarice Evgenije in skuša dokazati, da se ji dela v tem oziru velika krivica. Cesarici Evgeniji se je marsikaj pripetilo, kar bi tudi treznega človeka pripravilo do praznovrja. Posebno pretresljiv vtis so napravile na častiljivo cesarico okoliščine, pod katerimi je našla v južni Afriki grob svojega sina.

Leta 1880. je cesarica sklenila, da odpotuje na grob svojega sina, ki počiva v deželi Kaplandiji v južni Afriki. Iz mesta Kapstadt se je podala z velikim spremstvom proti severu in po dolgem in nevarnem potovanju dospela na bojišče, kjer je padel njen sin, princ Lulu. Toda predno je odšla na grob, se je hotela še malo odpočiti. Seveda je celo popoldne sedela pred svojim šotorom in zakrivala obraz z rokami. Nastopila je noč. Evgenija ni mogla zaspati. Zato na tistem vstane, stopi pred šotor in koraka med skalami naprej, ne da bi vedela kam. Ko se je hotela ravno vrniti, začutila je nenadoma prijeten vonj, ki ji je vzbudil zelo žalostne spomine. Bile so neke cvetke, katere je rabil njen sin vedno za parfüm. Cesarica nehoti obstane, se zamisli, potem pa nenadoma zopet odide proti kraju, odkoder je prihajal čudni vonj. Grmovje je postajalo vedno bolj gosto, skale bolj nedostopne, a cesarica se ni ustrašila. Kar zopet pred seboj imenovane duhteče cvetke, se zjoka in pade nevestna na tla. Njeni spremljevalci so jo našli šele naslednjega dne zjutraj in jo odnesli v šotor. Ko je zopet prišla k zavesti in se okrepčala, je odšla na grob z nekim angleškim generalom. Sredi pota cesarica zopet obstane, se zgrudi na tla in prične jokati z vso silo. Vedela je, kje se nahaja. V bližini je stal nagrobni spomenik. Ravno tu je bila tudi prejšnja noč, a cvetke so že ovenele.

Spominjajte se družbe sv. C. in M.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. — FILIALKA: Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

Razne vesti.

* **Klosterska modrost.** V klosterski šoli neke na Češkem je učiteljica nuna tako-le razlagala rojstvo človeka: „Najprej bog ustvari zvezdo, ta zvezda pade v vodo in iz nje nastane otrok. Potem pride babica, potegne otroka iz vode in ga odnese ljudem, ki hočejo imeti otroke.“

* **Kitajske navade** so v marsikaterem oziru čisto narobe od naših. Kitajske žene n. pr. pogosto nosijo hlače, medtem ko so moški oblečeni v krila. Kitajec potrese svojo desnico mesto tvoje. Čevlje si namaže z belo barvo mesto črno. Bela barva mu je tudi barva žalosti. Smeje se, če sliši žalostne novice — zato da bi prevahal hudobne duhove. Svojim staršem daje v dar najraje — rakev.

* **Britev hočejo odpraviti.** Na Angleškem, v deželi velikih problemov se je celih pet let trudil neki kemik, da bi iznašel sredstvo za odstranitev dlačic in kocinic iz onih delov telesa, kjer so te popolnoma brez potrebe. Do sedaj, kakor znano, so že eksistirala taka in podobna sredstva, a bila so vedno več ali manj škodljiva koži. Po dolgem raziskavanju se je možu v zvezi z nekim imenitnim londonskim ženskim zdravnikom vendarle posrečilo dobiti v Stranciju potrebno snov ki bi odgovarjala zahtevam. Preparat se je takoj javno preizkusilo v kraljevi bolnišnici z najboljšim uspehom. Na Angleškem se je takoj organizirala družba z velikim kapitalom, ki hoče novo iznajdbo izkoristiti. Preparat obstoji iz beglega praška, katerega se pomeša z vodo in nanese na ogroženo mesto. Po preteku par minut se snov s celoloidnim nožkom odstrani in vsaka sled nadležnih las je izginila. Samoumevno je, da se bo preiskusil novi preparat povsod v bolnicah za nabavo atestov.

* **Edison o svojem potovanju po Evropi.** Slavni ameriški iznajditelj Edison, ki se je, kakor znano, nahajal dalje časa na potovanju po Evropi, je sedaj zopet dospel v Ameriko, kjer je pripovedoval o svojih vtisih. Med ostalim se je napram nekemu časnika izsledil izrazil o nemškem cesarju Viljemu: „Cesarja Viljema nisem videl. Bil je na lovu. Saj Vam je znano, kako hodi na lov. Viljem vzame puško in celo vojsko ljudi s seboj. Ko mu lovci priženejo divjačino skoro pred nos, strelja.“ Kako dolgo bo treba, da bo mogoče potovati z rakoplovom v Evropo, ga nato vpraša časnika. Edison odgovori: „Nisem prorok, a vendar bo prišel tudi ta čas. To se bo pa zgodilo šele takrat, ko bo stroj opravil to delo, katero opravlja sedaj človek.“ Edison je na svojem dvamesečnem potovanju po Evropi, potoval skoro vedno z avtomobilom. Po njegovem mnenju se nahajajo najboljše ceste na Francoskem.

* **Strašna nezgoda na odru.** Iz Odeze na Ruskem se poroča: Dne 24. t. m. se je predstavljala na tukajšnjem gledališču opera „Quo vadis“. Med predstavo se je na odru zgodila velika nesreča. V tretjem dejanju, ko predstavlja igra cirkus s koristi na galeriji in solisti v ložah, so se galerije nenadoma podrlle in padle z vsemi 25 koristi na lože, v katerih je bilo 15 solistov. Učinek nesreče je bil strašen. 20 oseb je bilo težko, 15 pa lahko ranjenih. Odpeljali so vse takoj v bolnico.

* **Polarni slepar Cook.** „Lokal-anzeiger“ poroča iz Kopenhagna na Danskem: Ko se je znani slepar Cook, ki je trdil, da je odkril severni pol, peljal s kočijo proti vseučilišču, da izpriča svojo trditve z dokazi, se je na ulici zbrala velika množica ljudstva, ki je neprestano vpila: „Proč s Cookom! Slepar! Goljuf!“ Ko je Cook stopil v dvorani na govorniški oder, so postali slušatelji še bolj besni in razkačeni. Klici: Polarni slepar! Ven z njim! Ubijte ga! niso hoteli prenehati. Med govorom ga je občinstvo neprestano motilo. Ko je zapustil dvorano, ga je na ulici naskočila velika množina ljudstva, ki ga je pretepala s palicami.

* **Nezgoda rimskega župana Nathana.** Ko si je rimski župan Nathan v terek ogledoval v Turinu neke električne naprave, se je preveč približal nekemu toku. Padel je znak in silno zakričal. Splošno so mislili, da ga je električni tok ubil, a je dobil samo težke opekline. Odpeljali so ga takoj v bolnico.

* **Bančni slepar.** Preteklo leto je zginilo iz Ilovške podružnice Kreditnega zavoda 65.000 kron. Preiskava je dognala, da je sleparijo izvršil bančni uradnik Kornfeld, katerega so te dni aretirali v Brnu.

* **V ženskem ujetništvu.** Neki indijski trgovec, ki je pred kratkim dospel v Berlin, je bil 8 tednov ujetnik neke ženske. Poprej je imel krasno stanovanje zunaj mesta. Imel je tudi vedno dovolj gostov. Kar nenkrat pa je nenadoma zginil. Sorodniki so povpraševali po njem, toda vse zastoni. Konečno je policija zapazila, da zahaja v njegovo stanovanje

neprestano neka ženska. Konstatirala je takoj, da je znana pustolovka Tereziya Preuß, ki je bila šele pred kratkim obsojena na sedem mesecev težke ječe, a se je kazni znala dobro ogniti. Policija je pustolovko dolgo zasledovala in jo končno aretirala v neki trgovini. Prisilila jo je takoj, da je odprla stanovanje izginolega indijskega trgovca. In res! Trgovec je sedel samotno v svoji spalnici, kamor ga je pustolovka zaprla. Nered in le počasi je priznal, da je imela ženska manj skrivnostni vpliv. On ji ni samo slepo sledil, ampak ji je izročil tudi vse denar in vse svoje dragocenosti. Preuß je to zanikala, toda policija jo je natančno preiskala in v resnici našla v laseh cel kup bankovcev. Indijski trgovec je dobil denar in vse dragocenosti nazaj, pustolovka pa je bila izročena sodišču. Trgovec se je nahajal celih 8 tednov kot njen ujetnik in je šele sedaj zopet lahko prosto zadihal.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik
Milan Pint.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 6 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Damski naklešni klobuki se radi opustitve modistovske obrti po jako ugodni ceni prodajo v modni trgovini P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte. 606/x-12

Velika kletka s štirimi oddelki se zaradi preselitve takoj prav ceno proda na Opekarski cesti št. 36. 625 6-2

Trgovski pomočnik, več vseh strok, z dobrimi izpričevanji, želi tekom 6 tednov službo premeniti. — Naslov se izve pri upravnistvu „Jutra“. 459 3-1

Gostilna z dovoljenjem žganjetoča v bližini Novega mesta, kjer bo največ dela pri gradnji belokranjske železnice, se pod jako ugodnimi pogoji odda takoj v najem. Natančne podatke daje Anton Stopar v Novem mestu.

Korespondenca.

Zora. Ne prosí, bilo bi nevarno. A dvomiti nikar! — P. 463

Lepa, svetla, solnčna, meblovana mesečna soba

s posebnim vhomom se takoj odda v bližini realke in obrtne šole. Vpraša se na Cojzovi cesti št. 9. I. nad. vrata 6.

Več krojačev

za navadna (priprosta) dela se sprejme. Zglasiti se je v Kolodvorski ulici št. 8, pritličje levo, od 5. do 7. ure zvečer. Pismene ponudbe: Ljubljana, poštni predal št. 89.

Lepo meblovana

zračna in velika

mesečna soba

s posebnim vhomom, v I. nadstropju, v neposredni bližini II. drž. gimnazije se odda s 15. novembrom. Naslov pove upravnistvo „Jutra“.

Laška in dunajska

KUHINJA

nasproti glavne pošte

Od danes naprej polenovke. Okusne morske ribe se oddajajo tudi ven po nizki ceni. Dobra kuhinja pod dobro znanim kuharjem Sonatto. Postrežba točna in solidna. Za obilen obisk se priporoča Marlija Petrigoj.

TEODOR KORN

poprej HENRIK KORN

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter in :: stalater vodovodov ::

LJUBLJANA

Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem, s

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Hatzek,

z izbočeno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska, kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštine prosto.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Ljubljana **Minka Horvat** Sv. Jakoba trg št. 6

modistinja,

priporoča svojo veliko zalogo damskih klobukov, športnih kap in vseh modistovskih potrebščin. Popravila točno in najceneje.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Nad 200 hl vina

belega in rdečega vina ima na prodaj trdka
Braća Poljak, Zaprešič, pošta Savskimarof, na Hrvatskem.

Proda se 2 hišici

ena s kovačnico, druga enonadstropna, tik ceste pri Podrožici, obe z
vrtom in z nekoliko polja. — Poizvedbe pri g.

J. Janežiču v Lešah, pošta Št. Jakob v Rožu,
Koroško.

Pri trdki

Maček & Comp.

na Franca Jožefa cesti

v bližini glavne pošte, dobite po najnižji ceni največjo izbero

izgotovljene obleke.

Zimsko perilo

za gospode, dame in otroke, bluže, spodnja krila,
hišne halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in
najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte

Brzjavni naslov: BAJEC, Ljubljana.

ANT. BAJEC

cvetlični salon
Ljubljana, Pod Trančo št. 2.

Velika zaloga suhih vencev

Izdelovanje šopkov in vencev,
trakov z napisi itd.

Zunanja naročila izvršuje točno.

Vrtnarija je na Tržaški cesti.

Največje podjetje konfekcijske stroke je
ogromna trgovina

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

katera ima že začetkom sezone

nad 30.000 komadov svežega blaga

po najnižjih cenah

in to

nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode nad 2000 kom. posamez. hlač in telovnikov
" 2000 " najfinejših površnikov, šport- " 3000 " oblek za dečke in otroke
" 3000 " njih in zimskih sukenj " 15000 " najmoderneje konfekcije
" 3000 " pelerin za dame in deklice.

Solidna postrežba.

Priznana nizke cene.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta šte. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 % brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Telefon šte. 185 interurban.

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Denarni promet

v letu 1910

K 100.000.000—

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20.500.000—

Spominjajte se prekoristne
družbe sv. Cirila in Metoda.

FR. KS. KASPER

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva

hišnih oprav za spalne in jedilne sobe,
vseh vrst tapetiranega pohištva, na-
slanjačev, otomanov, kakor tudi pisar-
niških oprav, dalje različnih platnenih
in lesenih rolo, žaluzij in železnih val-
čnih zastorov. — Velika množina iz-
gotovljenih oprav za spalne in jedilne
sobe vedno v zalogi.

Priznana pisma, ceniki in vzorci na
poljubno razpolago.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najrazumnostnejših kombina-
cijah pod take ugodne pogoje, ko
nobena druga zavarovalnica.

Vsa čist dobitki se razdeljuje zavar-
vancem; desetak se ga je izplačalo
K 2.495.719—.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 100.856.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovanske-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Zavaruje proti tatvinam, razbitju ognjenih
in okenskih plošč.

Škoda cenjuje takoj in najkvalitetneje.

Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje izstopni dobitki izdatke
podpora v narodne in občinske namene.

Del. glavica:

K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Štritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

priporoča promese dunajskih komunalnih srečk za žrebanje dne 2. novembra t. l. Glavni dobitak K 300.000—. Cena K 18—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Rez. fond nad
K 800.000.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Šteinskega ulica šte. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obilgacije, suševna pisma,
prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. —
Prodaja na vrednostne papirje in blago ležeče v
javni skladiščih.

Promese k vsem žrebanjem.

Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga.
Rentni davki plačuje banka iz svojega.
Na tekoči in žiro račun po dogovoru.
Živahna svava z Ameriko.

Akreditivi.

Menjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih
papirjev proti kuram izgubi. — Revizija žrebanja
srečk itd. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-
krediti. — Borna naročila.

Inkaso.

Filijalka v Spatiji.

Delniška glavica K 4.000.000

Delniška glavica K 4.000.000